

गौशाला पशुबजारको राजश्व विवादमा मेयरको जिकिर- 'ठेक्का रकमबाट गाई गौशालालाई एक रुपैया पनि दिन मिल्दैन'

द पब्लिक टुडे समाचारदाता
गौशाला, साउन ६ गते ।

महोत्तरीको गौशालास्थित पशु बजारको राजश्व संकलनमा उत्पन्न विवादको विषयमा गौशाला नगरपालिकाले आफ्नो धारणा सार्वजनिक गरेको छ । गौशाला नगरपालिका र निगौल गाई गौशालाविच पशु बजार ठेक्का तथा राजश्व संकलन गर्ने विषयमा विवाद हुँदा सोमवार दोहोरो भडप भएपछि नगरपालिकाले पत्रकार सम्मेलन गरेर आफ्नो धारणा सार्वजनिक गरेको हो ।

मंगलवार गौशाला नगरपालिकाद्वारा आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा बोल्दै मेयर डा. दिपेन्द्र महतोले बजारको ठेक्का रकमबाट निगौल गाई गौशालालाई कानून सम्मत एक रुपैया पनि दिन नमिल्ने स्पष्ट पारेका छन् । तत्कालिन समयमा स्थानीय राजनीतिक दलले गरेको सहमतिका हवाला दिँदै गाई गौशालाले गरेको पत्राचारको कुनै औचित्य नरहेको मेयर डा. महतोले जिकिर गरेका हुन् ।

'यदी गाई गौशाला ठिक ठाउँमा छ भने अदालत गए भइहाल्यो । हैन भने जुन सहमतिका कुरा आइराको छ, त्यस अनुसार १ रुपैया पनि गौशाला नगरपालिकाको सरकारी खाताबाट निगौल गाई गौशालालाई खातामा कानूनसम्मत पठाउन मिल्दैन,' ठोक्का गर्दै उनले भने ।

मेयर डा. महतोले निगौल गाई गौशाला व्यवस्थापन कार्यालय र नगरपालिकाबीच सामान्य असमदारी हुँदा अराजक समूहले विवाद चर्काएको आरोप लगाएका छन् । गौशाला बजार ठेक्का विवादमा सोमवार राजस्व संकलन क्रममा गौशाला र नगरपालिका पक्षधरबीच भएको भडपमा अराजक समूहको घुसपैठ भएको उनको आरोप छ ।

'गौशाला व्यवस्थापन कार्यालयका कर्मचारीले केही अराजक व्यक्तिको समूह बनाई सुनियोजित तरिकाले भडप गराएको छ । राजस्व हिनामिना गरी नगरपालिकालाई डर, धाक र धम्कीको चुनौती नै दिन यो क्रियाकलाप भएको देखिन्छ । सोमवार भएको घटना जबरजस्ती नियमविपरीत राजस्व उठाउनु र गुण्डागर्दी गर्नु

हो,' उनले भने ।

स्थानीय बजार व्यवस्थापन स्थानीय तहको एकल अधिकार सूचीमा रहेको उल्लेख गर्दै महतोले गौशाला बजार ठेक्का बन्दोबस्त गरी आन्तरिक आय संकलन गर्दै आएको विज्ञप्तिमार्फत सम्झाएका छन् ।

२०८२/०८३ मा खुल्ला डाकबढावढ प्रक्रियाअनुसार कानूनसम्मत ठेक्का सम्झौता गरिसकेको अवस्थामा गौशाला व्यवस्थापन कार्यालयका कर्मचारीले कार्यालयकै नाममा मवेशी बजारको नामले जबर जस्ती कानूनविपरीत रसिद काटी बजारमा गुण्डाशैलीमा बजारको आय असुली गरेको मेयर डा. महतोले आरोप लगाए । यसवारे छलफल गर्न निगौल गाई गौशाला व्यवस्थापन कार्यालयलाई पत्र पठाएर जानकारी गराउदा समेत एकजना पनि कर्मचारी छलफलमा उपस्थित नभएको उनले जनाए ।

नगरपालिकाले २०७० सालमा बजारबाट उठेको रकमबाट २५ प्रतिशत रकम गौशालालाई दिने सर्तमा बजार ठेक्का लाग्दै आएको थियो । तर, गौशालालाई दिनुपर्ने रकम भुक्तानी नगरेको विषयलाई लिएर गौशाला र नगरपालिका पक्षधरबीच सोमवार भडप भएको थियो । नगरपालिकाले ठेक्काबाटको ५ करोडभन्दा बढी बाँकी रहेको रकम दिन नमानेपछि पशुबजार ठेक्का आफैँ लगाउने प्रक्रिया अगाडि बढाउँदा

नगरपालिकाले अवरोध गरेको गौशालाका कार्यालय प्रमुख वीरबहादुर चौधरीले बताए । गाई गौशालाको नाममा रहेको महोत्तरी जिल्ला गौशाला नगरपालिका ५ कित्ता नं. ८२, ८३, ८४ को २ विघा १९ कठ्ठा ११ धुर जग्गामा गौशाला नगरपालिकाको कार्यालयले गोरु तथा खसी बजार सञ्चालन गर्न ठेक्कामा लगाउने कार्य गर्दै आएको छ ।

मेयर डा. महतोले गाई गौशालाले नगरपालिकाको मालपोत कर, घर तथा जग्गा बहाल कर समेत नतिरेको उल्लेख गर्दै गाई गौशालाको राजश्व हिनामिना भएको पनि आरोप लगाएका छन् । उनले यी विषयमा जाँचबुझ तथा छानवीन गर्न कार्यपालिकाको बैठकबाट निर्णय गरेर अख्तियारलाई पत्राचार गरेको जानकारी दिए ।

निगौल गाई गौशालाको सञ्चालन र व्यवस्थापनको जिम्मा नगरपालिकालाई दिने प्रक्रिया अन्तिम चरणमा पुगेको पनि उनले बताए । 'गाई गौशालाको सञ्चालन र व्यवस्थापनको जिम्मा नगरपालिकालाई दिने भनेर सहमति गर्न मात्र बाँकी छ । बाँकी सबै काम भइसकेको छ । हाम्रो मातहत आयो भने हामी सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्छौं,' मेयर डा. महतोले भने 'अब पनि यसमा कुनै षड्यन्त्र भयो भने कानूनी उपचार खोज्छौं । संविधानलाई टेकेर अदालत जान्छौं ।'

कारबाट ठूलो परिमाणमा गाँजा बरामद, चालक फरार

द पब्लिक टुडे समाचारदाता
गौशाला, साउन ६ गते ।

रौतहटको गरुडा नगरपालिका-५ स्थित भाभ्र खोला नजिकबाट प्रहरीले ठूलो परिमाणमा गाँजा बरामद गरेको छ । मंगलवार चन्द्रनिगाहपुरबाट गौरतर्फ जाँदै गरेको ग ३ च ६७९६ नम्बरको ब्रेजा कारबाट गरुडा प्रहरीले ठूलो परिमाणमा प्रतिबन्धित लागुऔषध गाँजा बरामद गरेको जनाएको छ । गाँजाको तौल भने काम भइरहेको इलाका प्रहरी कार्यालय गरुडाले जनाएको छ । इलाका प्रहरी कार्यालय गरुडाको टोलीले चेकजाँच गर्न रोकन खोज्दा कार चालकले गाडी नरोकी हुक्याउँदै भाग्न थालेपछि प्रहरीले पछ्याउँदै जाँदा गरुडा नगरपालिका-५ भाभ्र खोला नजिक करिब २० फिट गहिरो खेतमा गाडी छोडेर चालक फरार भएका छन् ।

रातो कलरको ब्रेजा कारमा प्रतिबन्ध लागुऔषध लिएर सदरमुकाम गौरतर्फ जाँदै गरेको सूचना पाएपछि गरुडा प्रहरीले चेकिङ तीव्र बनाएको थियो । तर, चालकले प्रहरी चेकिङ छलेर तीव्र गतिमा कार भगाउँदा समेत सफल नभएपछि खेतमा छोडेर भागेका थिए । अहिले प्रहरीले केनको सहाराले कारलाई निकालेको छ । कारभरि गाँजा फेला परेपछि गाँजाको यकिन परिमाण प्रहरीले हालसम्म खुलाउन सकेको छैन ।

इलाका प्रहरी कार्यालय गरुडाका डीएसपी राजन कार्कीले बरामद गाँजाको तौल गर्ने कार्य भइरहेको बताए । गाँजाबारे गहनरूपमा अनुसन्धान सुरु गरिएको बताउँदै डीएसपी कार्कीले गाडीको सहाराले कारोबारीसम्म पुग्ने प्रहरीको अनुमान रहेको बताए ।

विपीको स्मृतिमा रक्तदान

द पब्लिक टुडे समाचारदाता
जनकपुरधाम, साउन ६ गते ।

नेपालका प्रथम जननिर्वाचित प्रधानमन्त्री एवं प्रजातान्त्रिक आन्दोलनका अगुवा नेता विपी कोइरालाको ४३ औं स्मृति दिवसको अवसरमा धनुषामा रक्तदान कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । नेपाली कांग्रेस धनुषा जिल्ला

कार्यलयको आयोजनामा भएको उक्त रक्तदान कार्यक्रममा तरुण दल, नेपाल विद्यार्थी संघलगायत कांग्रेसका नेता तथा कार्यकर्ताहरूले सक्रिय सहभागिता जनाए । कार्यक्रममा ६१ जनाले रक्तदान गरेको तरुण दल क्षिरेश्वरनाथ नगरपालिकाका अध्यक्ष उमेश नपौतेलीको अध्यक्षतामा भएको छ ।

- बाँकी पृष्ठ ३ मा

पब्लिक टुडे पब्लिकेशन प्रा.लि. प्रस्तुत गर्दछ

रेडियो पब्लिक

९३.३ मेगाहर्ज

गौशाला न.पा.-१ रामनगर, महोत्तरी

बिहान ५ बजेदेखि राति ११ बजेसम्म

radiopublic93.3mhz@gmail.com

विकास र समृद्धिका लागि
जन आवाजको प्रतीक

हामीलाई यहाँबाट पनि सुन्न सक्नुहुनेछ

www.thepublictoday.com

सल्लाह सुझाव र प्रतिक्रियाको लागि सम्पर्क नं : ९८१२०४८५६६, ९८६८२१२९८

द पब्लिक टुडे

राष्ट्रिय दैनिक
The Public Today
National Daily

'होश छ जसलाई घमण्ड, ऊ गदैन कदापि पनि'
'सेवा र त्याग गर, अधिकार ठूलो मिल्दछ अनि'
- सन्त 'व्यथित'

सम्पादकिय.....

पानीसंकट समाधान गर्न सहकार्य जरुरी

बेलैमा वर्षा नभएर अन्नको भण्डार मधेस प्रदेश सुखाग्रस्त क्षेत्र घोषित भएको छ । वर्षा नहुँदा धान रोपाइँमा समस्या पैदा भएको र रोपाइँ भएको खेतमा पनि धाँजा फाट्न थालेको अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै मधेस प्रदेश सरकारले सुखाग्रस्त क्षेत्र घोषणा गरेको हो । यसका साथै मधेस प्रदेश सरकारले किसानहरूका लागि संघीय सरकारलाई विशेष राहत प्याकेज घोषणा गर्न र कृषि क्षेत्रमा क्रियाशील दातृ निकायहरूलाई सहयोग गर्न आग्रह पनि गरेको छ । वर्षायामको मध्यमा आइपुग्दा पनि अन्नको भण्डारले परिचित मधेस प्रदेश र पूर्वी तराईमा धान रोपाइँ प्रतिशत एकदमै न्यून रहेको छ । साउनको पहिलो सातासम्ममा मधेस प्रदेशमा करिब ४६ प्रतिशत र पूर्वी तराईको कोशी प्रदेशमा ६० प्रतिशत हाराहारीमा रोपाइँ भएको छ । सिँचाइ सुविधा नभएको ठाउँमा धान लगाउन तयार गरिएको बिउ छिप्पिएर सुक्न थालेको छ । बेलैमा रोपन नसकिएको छिप्पिएको बिउ रोपेर पनि यसले उत्पादन राम्रो हुँदैन, उत्पादनमा कमी आउँछ । अवस्था त्यस्तै देखिएको छ ।

धानको उत्पादन कम हुँदा सिंगो मुलुकलाई नै यसले प्रभावित गर्ने कुरा निश्चित छ । खाद्यान्न संकट निम्ति एर रोजीरोटीका लागि मानिसहरू पलायन हुनुपर्नेसम्मको अवस्था निम्तिन सक्छ । यो दुरवस्थाका लागि प्राकृतिक सन्तुलनलाई बेवास्ता गरी भइरहेको शहरीकरण र तराईमधेसको संजीवनी चुरेक्षेत्रको जथाभावी दोहन नै कारण भएको कतिपय अध्ययनले देखाएका छन् । यही मधेस प्रदेश हो जहाँ केही दशक अघिसम्म पानी जताततै पाइन्थ्यो । केही गहिरो खाडल खन्दा नै पनि पानीले खाडल भर्थ्यो । ४० फिट तल पाइप गाड्दा पनि कलमा मनगै पानी आउँथ्यो । तर अहिले ४०० फिट गाड्दा पनि कलमा पानी आउँदैन । मधेसका नदी सुकेका छन्, भूमिगत पानीको स्रोत सुकेको छ । चुरे क्षेत्रबाट बग्ने नदी सुकेका छन् । समग्रमा भन्नुपर्दा पानीको स्रोत नै नष्ट भएर गएको छ । सिँचाइ त सिँचाइ खानेपानीकै पनि हाहाकार छ यस क्षेत्रमा । गत वर्ष महोत्तरी र धनुषाको कतिपय गाउँठाउँमा ट्याँकरले महिनौं खानेपानी वितरण गरिएको थियो । धनुषाको हँसपुर नगरपालिकाका बासिन्दालाई चार महिनासम्म ट्याँकरले खानेपानी उपलब्ध गराएको समाचार नै प्रकाशित भएको थियो । यो वर्ष फेरि त्यही कथा दोहोरिएको छ ।

पर्सोको वीरगंजसहित मधेस प्रदेशका कतिपय जिल्लामा खानेपानीको संकट देखिएको छ । हामी प्राकृतिक कारणभन्दा पनि आफैँद्वारा सिर्जित कारणले पनि संकटमा पर्ने गरेका छौं । मधेसका लागि पानीको मुहान मानिने चुरे क्षेत्रको संरक्षण गर्नुभन्दा दोहन गर्नेतिर लाग्नु हाम्रो सबभन्दा ठूलो कमजोरी हो । हामीले चुरेक्षेत्रलाई संरक्षण गर्न सक्ने हो भने पनि यति साह्रो पानीको संकट व्यहोर्नुपर्नेछैन । त्यसैले हामी सबै पानी संकटको समाधान गर्न चुरेक्षेत्रको संरक्षणमा सहयोगी बन्नैपर्छ । पानीको संकट वास्तवमा साभा चुनौती हो । यसलाई सम्बोधन गर्न आवश्यक स्रोत र साधन परिचालन गर्न संघीय, प्रदेश र स्थानीय सरकारबीच समन्वय र सहकार्य जरुरी छ ।

राशिफल

- मेष - जिम्मेवारी वहन गर्नुपर्ला ।
- वृष - कमजोरी अनुभूति हुनेछ ।
- मिथुन - उपलब्धि कम प्राप्त हुनेछ ।
- कर्कट - अवसर खोजी गर्ने समय छ ।
- सिंह - यात्राको अवसर दिलाउन सक्छ ।
- कन्या - ईर्ष्या गर्नेहरूले हार खानेछन् ।
- तुला - नयाँ काम प्रारम्भ हुनेछ ।
- वृश्चिक - काममा उत्साह जाग्नेछ ।
- धनु - घाटा हुन सक्छ ।
- मकर - वचनले समस्या निम्त्याउनेछ ।
- कुम्भ - काममा मन्दी आउन सक्छ ।
- मिन - बाधा पुर्याउन सक्छ ।

मधेसमा खडेरी : इतिहासकै डरलाग्दो संकट

■ शंकर अर्याल

तराई मधेसका जिल्लाहरू यतिबेला सुखाग्रस्त क्षेत्र घोषित भएका छन् । रोपाइँ गर्ने समयमा पानी नपर्दा रोपाइँ नै हुन नसकेको तथा रोपाइँ भएका स्थानमा समेत सिँचाइ अभावमा धाँजा फाटेको अवस्थाविच मधेस प्रदेश सरकारले असार २६ गते प्रदेशलाई नै सुखा क्षेत्र घोषणा गरेको थियो । तर, योपछि संकट फुनै बढ्दै गयो । सुरुमा सिँचाइको समस्याबाट गुञ्जिएको मधेस अहिले खानेपानीकै समस्याबाट आक्रान्त देखिन्छ । खासगरी पर्सोको वीरगञ्ज महानगरपालिका तथा बारा जिल्लाका केही स्थानमा रहेका स्यालो ट्युबेल (चापाकल) मा पछिल्ला दिनमा पानी आउनै बन्द भएपछि खानेपानीकै हाहाकारको अवस्था सिर्जना भइरहेको छ । अहिलेसम्म त्यो समस्या समाधान भएको छैन ।

मधेस प्रदेशको लागि मात्रै अहिलेको खडेरी अपेक्षित भने होइन । किनभने वर्षा सुरु हुनुअघि नै जल तथा मौसम पूर्वानुमान महाशाखाले यो वर्ष देशमा औसतभन्दा बढी वर्षा हुने प्रक्षेपण सार्वजनिक गरेको थियो । उक्त प्रक्षेपण अनुसार नै पहाडी क्षेत्रमा वर्षा भइरहेको छ । अहिले पहाडी क्षेत्रमा रोपाइँका लागि पानीको समस्या छैन । त्यतिमात्रै होइन, अहिले कतिपय स्थानमा त बाढी पहिरोका कारणले करोडौंको क्षति भएको अवस्था छ । रसुवागढीको बाढीका कारण अबै क्षतिको विवरण आइरहँदा अरनिको राजमार्गदेखि पूर्व-पश्चिम राजमार्गको दाउन्ने खण्डमा समेत वर्षाका कारण घण्टौंसम्म राजमार्ग नै अवरुद्ध भएको थियो । त्यसैले यो वर्ष तराई मधेस क्षेत्रलाई 'प्रकृतिले नै ठगेको' देखिन्छ ।

कसरी निम्नियो संकट ?
यो अवस्थालाई धेरैले यो संकटलाई जलवायु परिवर्तनको असरसँग जोडेर हेर्ने गरेका छन् । पहाडमा पानी पर्दा तराई क्षेत्रमा सुखा अवस्था आउनुलाई जलवायु परिवर्तनको असरसँग जोडेर हेर्न पनि सकिन्छ । तर, खानेपानी

तथा ढल व्यवस्थापन विभागका उपमहानिर्देशक राजेन्द्र सापकोटा भने भनाइसँग आफू सहमत नभएको बताउँछन् । अहिलेको संकटका पछाडि चार पाँचवटा कारण मुख्य रहेको उनको भनाइ छ । 'पक्कै पनि जलवायु परिवर्तनका कारण वर्षा नहुँदा समस्या भएको हुन सक्छ । तर जसरी अहिले एक्कासी संकटको अवस्था देखिएको छ, यो जलवायु परिवर्तन मात्रैको कारणबाट यो समस्या आयो भन्ने स्कुल अफ थटमा सहमत छैन ।' जलवायु परिवर्तनका कारण हुने समस्या क्रमिक हुने भए पनि यो अपभ्रंश देखिएको उनको भनाइ छ । त्यसोभए कसरी सुरु भयो संकट ? यसका पछाडि वर्षाको बदलिँदो चरित्र, अनियन्त्रित शहरीकरण, अनियन्त्रित जल-दोहन र औद्योगिक चाप, चुरे दोहन र नदी प्रणालीमा आएको परिवर्तन र सिँचाइ प्रणाली सम्बन्धमा नीतिगत कमजोरी जस्ता संयुक्त कारण मुख्य रहेको बताउँछन् ।

असार महिनाभर तराई क्षेत्रमा पानी परेन । समयमा पानी परेको हुन्थ्यो भने यसको प्रयोगले रोपाइँ हुन्थ्यो । आकाश पानीले पनि पानीको धेरै माग धान्थ्यो, यसले आपूर्ति व्यवस्था सहज बनाउँथ्यो । तर, वर्षा नहुँदा आकाश पानीको स्रोत बन्द भयो । सुखासँगै गर्मी बढ्दा पानीको माग फुनै बढ्यो, त्यसैले खानेपानीको अभाव भयो । अर्को कारण भूमिगत पानीको रिचार्ज र डिस्चार्जबिचको असन्तुलन हो । समयमा पानी परेर खेत रोपाइँ हुन सकेको भए यसले जमिनमुनि पानीको रिचार्ज हुन्थ्यो । साना पम्प वा ट्युबेलको पानीका लागि यसले सहयोग गर्न सक्थ्यो । तर, अहिले त्यो रिचार्ज सिस्टम नहुँदा ह्यान्ड पम्पहरू मात्रै पानी निकाल्नसक्ने अवस्था देखिएको छ । त्यसो त, केही विशेष क्षेत्रमा पानीको बढी अभाव देखिनुले यसलाई शहरीकरणको कारण हो कि भनेर भन्न सकिने अवस्था रहेको समेत सापकोटा बताउँछन् । 'अहिले वीरगञ्ज

लगायत जुन ठाउँमा समस्या देखिएको छ, त्यहाँ ठुला कम्प्लेक्स र उद्योग छन् । उद्योगले डीप बोरिङबाट धेरै पानी तान्दा स्यालो ट्युबेलहरू सुकेको हुनसक्ने अवस्था हो कि भनेर अनुमान गर्न पनि सकिन्छ । तर, वास्तविकता चाहिँ अध्ययन गरेपछि मात्रै थाहा हुन सक्छ ।' त्यसो त, पछिल्लो समय चुरेको दोहनका कारण तराई मधेस क्षेत्र मरुभूमिकरणको जोखिममा पर्दै गएको विषय नौलो होइन । खासगरी चुरे क्षेत्रमा देखिएको अत्यधिक न फडानी, ढुंगा गिटीको अत्यधिक दोहन समेत यसको प्रमुख कारणको रूपमा देख्न सकिन्छ । चुरे संरक्षित हुँदा त्यो क्षेत्रमा पर्ने वर्षालाई त्यहाँको माटोले सोसेर रिचार्जको काम गर्थ्यो । प्राकृतिक रूपमा पनि चुरेको माटो बलौटे भएकोले यसको रिचार्ज प्रणाली तराईको भन्दा राम्रो हुन्थ्यो । तर, अहिले दोहन बढ्दै जाँदा चुरे सौधे खोलामा जान थालेको छ । यसले रिचार्ज प्रणाली कमजोर हुँदै गएको छ । यही कारण चुरे संरक्षण लगायतका कार्यक्रम अघि सारे पनि ती कार्यक्रमसमेत प्रभावकारी हुन सकेका छैनन् । यति हुँदाहुँदै पनि मधेस क्षेत्रमा बढ्दै गएको जनसंख्या र शहरीकरणसँगै जमिनबाट जथाभावी पानी निकाल्ने क्रम भने बढ्दै गएको छ । ठुला कलकारखाना खुल्दा यसले पानीको खपत बढाउँदै लगेको छ, शहरीकरण बढ्दा प्रतिव्यक्ति पानीको खपत बढ्दै गएको छ । यसरी खपत हुने पानी नमिनबाट निकालिन्छ, तर नालाबाट नदी हुँदै निकास गरिन्छ, जमिनमा रिचार्ज हुँदैन, तर डिस्चार्जचाहिँ बढ्दै गएको छ । जमिनबाट कति पानी निकाल्न पाउने र त्योभन्दा धेरै निकल्दा त्यसको 'कम्पेन्सेसन' प्रणाली के हुने भन्ने सम्बन्धमा नीतिगत व्यवस्था नहुँदा पनि अहिलेको समस्या बढ्दै गएको हुन सक्ने सापकोटाको भनाइ छ । त्यसैले यसका लागि नीतिगत व्यवस्थाको आवश्यकता भइसकेको उनी बताउँछन् ।

भूमिगत जलस्रोत प्रयोगको संकटमा नेपाल
नेपालमा अहिलेसम्म 'अन्डरग्राउन्ड वाटर'को उपलब्धता, वार्षिक रूपमा बोरिङमार्फत हुने डिस्चार्ज र प्राकृतिक रूपमा हुने रिचार्ज प्रणालीको अवस्था के कति हो भन्ने सम्बन्धमा अहिलेसम्म अध्ययन हुन सकेको छैन । त्यसैले भूमिगत जलस्रोतको अवस्थालाई दिगो बनाउन के गर्ने भन्ने सम्बन्धमा सरकार नै अन्वैलमा देखिन्छ । तर, सन् २०१९ मा एउटा अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाको एउटा अनुसन्धानले भने नेपाल भूमिगत जल उच्च प्रयोगको अवस्थामा पुगेको देखाएको छ । वर्ल्ड रिसेसर्स इन्सिच्युडले गरेको अध्ययन प्रतिवेदनमा नेपालले भूमिगत जलस्रोतको ४० देखि ८० प्रतिशत खपत गरेको उल्लेख गरेको छ । यो हिसाबले यसरी भूमिगत जलस्रोतको उच्चतम प्रयोग गर्ने देशमा नेपाल ४४ औं स्थानमा रहेको देखाएको छ । उक्त रिपोर्टले सबैभन्दा धेरै खपत गर्ने २५ देशलाई खतराको सूचीमा राखेको छ । ती देशको खपत हिस्सा ८० प्रतिशत माथि रहेको रिपोर्टमा उल्लेख छ । दक्षिण एशियाली मुलुकमध्ये भारत र बंगलादेश सबैभन्दा बढी जोखिमपूर्ण अवस्थामा देखिन्छ । नेपाल, पाकिस्तान लगायत देश त्योभन्दा तल्लो स्थानमा रहेको देखिन्छ । नेपालमा भूमिगत जलस्रोतको खपत र रिचार्ज प्रणालीको अवस्था यकिन नभए पनि खानेपानी तथा सिँचाइको प्रयोगसम्बन्धी तथ्यांक भने उपलब्ध छ । चार वर्षअघि अर्थात् राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को तथ्यांकअनुसार मधेस प्रदेशमा रहेका ११ लाख ५७ हजार घरधुरीमध्ये ८ लाख ३९ हजार घरधुरीले ट्युबेल वा हाते पम्पमार्फत पानी प्राप्त गर्ने गरेका छन् । करिब ३७ हजारले इनार वा कुवाबाट पानी प्राप्त गर्दा करिब २ लाख ६० हजार परिवारले धारा वा पाइपबाट पानी प्राप्त गर्ने गरेका छन् । खानेपानी संस्थान तथा अन्य

विपीको स्मृतिमा रक्तदान...

यादवले बताए । 'रगतको अभावले कोही पनि मृत्युवरण गर्नु नपरोस् भन्ने उद्देश्यले कार्यक्रम गरिएको हो,' उनले भने । धनुषा कांग्रेस सभापति योगेन्द्र पंजियार स्वयंले रक्तदान गर्दै रक्तदातालाई प्रोत्साहन गरे । 'जबसम्म म सभापति छु, विपी स्मृति दिवसमा हरेक वर्ष रक्तदान

कार्यक्रम गरिनेछ,' उनले भने । उनका अनुसार विपी कोइरालाको योगदान केवल राजनीतिक स्वतन्त्रतासम्म सीमित थिएन, उनी समाजसेवा, मानवता र राष्ट्रिय एकताको प्रतीक थिए । 'उनको स्मृतिमा रगत दान गर्नु उनको आदर्शप्रति सच्चा श्रद्धाञ्जली हो,' उनले भने । देशभर विपी कोइरालाको स्मृति

दिवस विभिन्न सामाजिक, सांस्कृतिक र राजनीतिक कार्यक्रममार्फत नेपाली कांग्रेसले मनाइरहेको छ । रक्तदान कार्यक्रमले केवल विपीप्रतिको सम्मान मात्र होइन, जीवन बचाउने उदात्त कार्यका रूपमा पनि जनसमुदायमा सकारात्मक सन्देश प्रवाह गरेको आयोजकले जनाएका छन् ।

अतिक्रमणमा परेको जग्गा फिर्ता...

रिजवान अन्सारीले सखुवाप्रसौनी-१ शितपुरमा स्थानीयको अतिक्रमणको कारणले वृक्षरोपण कार्य प्रभावित भएको बताए । "स्थानीयले साभेदारी वन मातहतको क्षेत्रमा खेती गर्न पाउने भन्ने खालको माग राखेकाले पनि वृक्षरोपण कार्य प्रभावित हुँदै आइरहेको छ", उनले भने, "सबै निकायसँग समन्वय गरेर वृक्षरोपण र सामुदायिक वन

जोगाउने कार्यलाई निरन्तरता दिनेछौं ।" डिभिजनल वन अधिकृत अहमदले वन कार्यालयले अतिक्रमणमा परेका वनको जग्गा फिर्ता गरेर वृक्षरोपणको काम अघि बढाउने बताए । "विगतमा सर्वपक्षीय भेलामा सहमति गरेको ठाउँमा पनि डिभिजन वन कार्यालयलाई तारजाली लगाएर घेरवार गर्न रोक्ने काम भइरहेको छ", उनले भने,

"केही समय समन्वयको प्रयास गर्नेछौं, सो नभएको खण्डमा वन ऐनअनुसारको आवश्यक कानुनी प्रक्रिया अघि बढाउनेछौं, हामीले सबै निकायसँग समन्वय गरेर आवश्यक काम अघि बढाउनेछौं ।" सखुवाप्रसौनीका अध्यक्ष जशवन्त यादवले भने पहिला अन्य ठाउँमा वृक्षरोपण गरेर मात्रै अहिले खेती गरेको ठाउँमा वृक्षरोपण गर्नुपर्ने माग राख्दै आएका छन् । रासस

इतिहासकै डरलाग्दो...

निकायबाट वितरण हुने गरेको यस्तो पानीको अधिकांश स्रोत पनि भूमिगत जलस्रोत नै हुने गरेको छ । नदी आसपासका केही क्षेत्रमा मात्रै नदीजन्य स्रोतबाट पानी लिएर वितरण हुने गरेको छ । त्यसो त, मधेसमा खानेपानी मात्रै नभएर सिँचाइको लागि समेत भूमिगत जलस्रोतको प्रयोग हुने गरेको छ । आर्थिक वर्ष २०८१/८० को तथ्यांक अनुसार मधेसका २ लाख २५ हजार हेक्टर क्षेत्रमा सिँचाइ सुविधा रहेकोमा २२ हजार हेक्टर जमीन बोरिङबाट सिँचाइ हुँदै आएको छ । कुलोबाट ७६ हजार र नहरबाट १ लाख २६ हजार हेक्टरमा सिँचाइ हुने गरेको छ । त्यसमध्ये नहर सिँचाइ नदी प्रणालीमा आधारित हुने भए पनि कतिपय कुलो सिँचाइ समेत भूमिगत जलस्रोतबाट समेत हुने गरेको पाइन्छ । त्यसैले यो प्रणालीले पनि जलसतहको दोहनमा ठुलो भूमिका खेल्ने सरोकारवाला बताउँछन् । यी सबै कारणले नेपालमा भूमिगत जलस्रोत दोहन उच्चतम स्तरमा रहेको देख्न सकिन्छ ।

डीप बोरिङ गर्नुको विकल्प छैन, यादव भन्छन्, 'डीप बोरिङबाटै तत्कालको लागि खानेपानी समस्या समाधान गर्नुपर्छ, सिँचाइको समस्या पनि समाधान गर्नुपर्छ ।' उनले मधेसमा जलसंकटबाट उत्पन्न समस्यालाई समाधान गर्न आफू अरोरत्र खटे पनि अन्य निकायबाट सहयोग नपाएको उनको गुनासो छ । खासगरी प्रदेश सरकारले समस्या समाधानका सहयोग नगरेको उनको आरोप छ । "उहाँहरूले सरकारसँग कुनै छलफल नगरी मधेसलाई सुक्खा क्षेत्र घोषणा गरिदिनुभयो । तर, घोषणा गरेपछि के गर्ने कुनै एक्सन प्लान छैन । सुक्खा क्षेत्र घोषणा गरेपछि त्यसको प्लान चाहिन्छ, ठाउँ ठाउँमा डीप बोरिङ गाड्नुपर्छ, उहाँहरूले केही काम गर्नुभएको छैन । कानमा तेल हालेर बस्नुभएको छ ।' उनले संघीय सरकारको पहलमा वीरगञ्जमा विभिन्न ठाउँमा डीप बोरिङ गरेको तथा ट्यांकर र दमकलबाट समेत पानी वितरण गरेको बताउँछन् ।

खानेपानीको लागि पनि ठुलो सहयोग पुग्ने सरकारको अपेक्षा छ । त्यसबाहेक मकवानपुर हुँदै बग्ने राप्ती खोलाको पानीलाई वीरगञ्जसम्म डाइभर्सन गराएर सिँचाइ तथा खानेपानीको अवस्था सहज पार्ने सरकारको योजना देखिन्छ । यसका लागि बजेटको व्यवस्था भइसकेको र डिजाइन टेन्डरको प्रक्रिया बढिसकेको मन्त्री यादवको भनाइ छ । नदीमा आधारित यी आयोजनाले भूमिगत जलस्रोतको प्रयोगलाई घटाउन रोक्ने र रिचार्जमा समेत सहयोगी भूमिक खेल्नसक्ने अवस्था रहेको उनको भनाइ छ । त्यसबाहेक वर्षायाममा चुरे क्षेत्रमा पर्ने पानीलाई रोक्ने जमिनमै रिचार्ज गर्न ती क्षेत्रमा ठुला ठुला पोखरी निर्माण गर्नुपर्ने सरोकारवालाको जोड छ । राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगका कार्यवाहक अध्यक्ष डा. जुद्धबहादुर गुरुङ रिचार्ज प्रणालीलाई बलियो बनाउन ठाउँ ठाउँमा ठुला ताल र पोखरी बनाउनुपर्ने बताउँछन् । सर्लाहीको बाग्मती नगरपालिकाले बनाएको भरत तालको उदाहरण दिँदै उनी भन्छन्, 'भरत ताल बनेपछि पहिले ३०/४० फिटमा खनेपछि आउने पानी अहिले १०/१५ फिटमै आउन थालेको छ । चिस्थान बढ्दा कृषि उत्पादन पनि राम्रो हुँदै गएको छ । नगरपालिकाको आम्दानी पनि बढेको छ । आफ्नो स्रोतलाई कसरी दीर्घकालीन रूपमा उपयोग गर्ने भन्नेबारे सम्बन्धित स्थानीय सरकारले योजना बनाउन सक्नुपर्छ ।'

त्यसोभए के गर्ने त ? अहिलेको संकटग्रस्त अवस्थालाई समाधान गर्न तत्कालको लागि फेरि पनि भूमिगत स्रोतकै प्रयोगको विकल्प नरहेको देखिन्छ । खानेपानीमन्त्री प्रदीप यादव खानेपानीको समस्यालाई अन्तरकालीन रूपमा समाधान गर्न ट्यांकर तथा दमकलमा पानी वितरण गर्ने गरिएको छ । तर, यो विकल्प केही दिनको लागि मात्रै प्रयोग गर्न सकिने अवस्था हुन्छ । तर, खडेरी केही लामो समय जाने अवस्थामा ठाउँ ठाउँमा डीप बोरिङ गरेर पानीको सहज आपूर्ति गर्नुको विकल्प नभएको उनको भनाइ छ । तराई मधेसमा सामान्यतया २५/३० फिट खन्दा पानीको स्रोत भेटिन्छ । तर, खान योग्य पानीको लागि भने २०० फिटभन्दा गहिरोबाट पम्पिङ गर्नुपर्छ । अहिलेको प्रयोग गरिने चापाकल सामान्यतया २०० देखि २५० मिटर गहिरोको हुन्छ । अहिले त्यो लेभलको पानी सुकेको मन्त्री यादव बताउँछन् । 'यो अवस्थामा हामी ३०० फिटसम्म तल जानुपर्छ, यसको लागि डीप बोरिङ चाहिन्छ । त्यसैले अहिलेको अवस्थामा ठाउँ ठाउँमा

त्यसबाहेक प्रधानमन्त्रीसँग कुरा गरेर मधेसको समस्या समाधानका लागि थप स्रोत साधन र बजेटको माग गरेको र छिट्टै थप कार्यक्रम लिएर जाने उनी बताउँछन् । 'हामीले डे-वानदेखि नै समस्या समाधानका लागि खटिएका छौं, सरकारले यो पहल नलिएको भए मधेसमा जनआक्रोश विस्फोट हुने अवस्था थियो,' यादव भन्छन् । खानेपानीमन्त्रीले भनेजस्तै अल्पकालीन समस्या समाधानको लागि फेरि भूमिगत स्रोतकै प्रयोग गर्नुको विकल्प छैन । तर, दीर्घकालीन रूपमा भने वाटर रिचार्जदेखि खानेपानी र सिँचाइको वैकल्पिक स्रोतको प्रयोग गर्नुको विकल्प नभएको उनको भनाइ छ । यसका लागि सरकारसँग दुईवटा परियोजना रहेको देखिन्छ । पहिलो, सुनकोशी-मरिन डाइभर्सन परियोजना र दोस्रो, राप्ती-वीरगञ्ज डाइभर्सन परियोजना । सुनकोशीको पानी मरिन खोलामा मिसाएर नरह हुँदै सिँचाइ विस्तार गर्ने उक्त आयोजनाले तराई मधेसका आठवटै जिल्लाका करिब १ लाख २ हजार हेक्टरमा सिँचाइ सुविधा पुग्ने अनुमान गरिएको छ । यो परियोजना बनेपछि

देशको अन्न भण्डारका रूपमा चिनिने मधेसको यो गम्भीर समस्या समाधान गर्न ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्री दीपक खड्काको पहलमा चार मन्त्रीहरूको संयुक्त बैठक सोमबार सम्पन्न भएको हो । बैठकमा कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्री अजय चौरसिया, कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्री रामनाथ अधिकारी, र खानेपानी मन्त्री प्रदीप यादवसमेत सहभागी थिए ।

'चार दिनमै सय करोड पुग्यो सैयारा'को कमाइ

दृष्टिपब्लिक टुडे समाचारदाता गौशाला, साउन ६ गते ।

सांगीतिक प्रेमकथामा आधारित बलिउड फिल्म 'सैयारा' सय करोड क्लबमा प्रवेश गरेको छ । यस फिल्मले चार दिनमा घरेलु बक्स अफिसमा १ सय ७ करोड २५ लाख भारतीय रुपैयाँ नेट कलेक्सन गरेको छ । गत शुक्रवार रिलिज भएको यस फिल्मले पहिलो दिन २९.५ करोड भारुको ओपनिङ गरेको थियो । शनिवार २६ करोड कमाएको फिल्मले आइतबार भने

३५.७५ करोड कमाएको थियो । सोमबार भने फिल्मको कमाइ २४ पुगेको हो । यो फिल्म ४५ करोड बजेटमा निर्माण भएको हो । यो फिल्म सन् २०२५ मा उत्कृष्ट सफल फिल्म मात्रै बनेको छैन । तर, यो नयाँ कलाकार अभिनीत सबैभन्दा धेरै कमाउने हिन्दी फिल्म बनेको हो । यस फिल्ममा अहान पाण्डे र अनीत पड्डा मुख्य भूमिकामा छन् । यशराज फिल्मसको ब्यानरमा बनेको यस फिल्मलाई मोहित सुरीले निर्देशन गरेका हुन् । प्रेमकथा

फिल्मबाट चर्चामा आएका सुरीका 'एक भिलेन रिटर्न', 'आशिकी २', 'आवारापन' र 'एक भिलेन' हिट फिल्म हुन् । सामाजिक सञ्जालमा राम्रो फलोइड भएका अहानको यो डेब्यु फिल्म हो । अनीतले काजोलसँग वेब सिरीज 'विग गर्ल्स डोन्ट क्राइ' र फिल्म 'सलमा भेन्की' मा देखिसकेकी छिन् । नयाँ भए पनि यी दुवै कलाकारहरूको अभिनयलाई दर्शक तथा समीक्षकबाट सकारात्मक प्रतिक्रिया पाइरहेको छ । एजेन्सी

पानी नपरेपछि किसानलाई रोपो...

क्युसेक क्षमताको पानी उपलब्ध नगराउँदा पनि पर्सा, बारा र रौतहटमा धान रोपाइँ प्रभावित भएको छ । नारायणी सिँचाइ व्यवस्थापन कार्यालयका प्रमुख मनोजकुमार पटेलले भारतले अहिले दैनिक औसतमा पाँच सय ५० क्युसेक पानीमात्र उपलब्ध गराउँदै आइरहेको बताए । "हामीले सम्भौताअनुसार पाउने आठ सय ५० क्युसेक पानी उपलब्ध गराउनका लागि पर्सासँगै जोडिएको सीमावर्तीमा रहेको भारतीय पक्षलाई चारपटक पत्राचार गरिसक्यौं । तर अहिलेसम्म पनि विभिन्न बाहनाबाजी गरेर सम्भौताअनुसारको पानी उपलब्ध हुनसकेको छैन", उनले भने, "सम्भौताअनुसार पानी पर्याप्त गर्न नसकेपछि ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालयमार्फत सो समस्याका बारेमा परराष्ट्र मन्त्रालय हुँदै भारतको सम्बन्धित निकायमा ध्यानाकर्षण गराउने कार्य पनि भइरहेको छ ।"

कार्यालय मातहत २९ वटा ट्युबवेलमध्ये दुईवटा मात्र सञ्चालनमा छन् । सो मातहत रहेका चारवटा ट्युबवेल पूर्ण रूपमा निष्क्रिय छन् भने २३ वटा ट्युबवेल आवश्यक मर्मतसम्भार गरेर सञ्चालनमा ल्याउन सकिने भएकाले बजेटको आवश्यकता रहेको कार्यालयले जनाएको छ । प्रमुख पटेलले पर्याप्त पानी नहुँदा पर्सा, बारा र रौतहटमा अपेक्षाकृत रोपाइँ हुन नसकेको बताए । "पर्सामा आइतबारदेखि मङ्गलबारसम्म रोपाइँका लागि पानी छुट्याउने गरिन्छ, बारा र रौतहटका लागि भने बुधबारदेखि शनिबारसम्म उपलब्ध गराउने गरिन्छ । तर पर्साका किसानले बारा र रौतहटका किसानको पालोको पानी पनि लगाइदिने समस्या पनि कायमै छ", पटेलले भने ।

नेपाल र भारतबीच सन् १९५६ डिसेम्बर ४ तारिखमा गण्डक सिँचाइ तथा जलविद्युत् योजना सम्भौता भएको थियो । सो सम्भौताअनुसार दुवै मुलुकमा सिँचाइ गर्ने उद्देश्यसहित भारत सरकारद्वारा नारायणी नदीमा ब्यारेज निर्माण गरी नारायणी सिँचाइ प्रणालीको विकास गरिएको थियो । सो सिँचाइ योजनाअन्तर्गत पर्सा, बारा र रौतहटको दक्षिणी भेगको ३७ हजार ४०० हेक्टर क्षेत्रफलमा सिँचाइका लागि भारतीय पक्षले नेपालका लागि आठ सय ५० क्युसेक क्षमताको पानी आउने गण्डक नहर निर्माण गरेर सन् १९७५ र १९७६ मा नेपाललाई हस्तान्तरण गरेको थियो । गण्डक नहर भारतीय भूमि हुँदै नेपाल-भारतको सीमाक्षेत्र जानकीटोला हुँदै पर्सामा पानी भित्रिने गर्छ । यो नहर नेपालतर्फ ८१ किलोमिटर लम्बाइ रहेको छ । यो नहरको नौवटा डिप्टिव्युटरी र ८७ वटा संरचनाअन्तर्गत पर्सा, बारा र रौतहटमा सिँचाइ गर्ने गरिन्छ । प्रमुख पटेलले सम्भौताअनुसार तीन जिल्लाको ३७ हजार ४०० हेक्टर क्षेत्रमा सिँचाइ हुनुपर्ने भएता पनि अहिलेसम्म भने २८ हजार हेक्टर क्षेत्रफलमा मात्र सिँचित हुँदै आएको जानकारी दिए । रासस

"स्वस्थ दाँत, उज्यालो मुस्कान"का लागि एकमात्र स्थान

खर्गा दन्त उपचार केन्द्र प्रा.लि.

१ बर्दियास-१ सिन्धुली रोड, महोत्तरी ☎ ९८८४३९२२४६
(लुम्बिनी हाईवेसँग टाँसिएको घरको माथिल्लो तल्लामा)

डा. गंगाराम खर्गा
वरिष्ठ डेन्टल सर्जन
BDS(Bangladesh), PGD(Japan),
MPH(USA, Dhaka)

डाक्टर भेट्ने समय :
प्रत्येक दिन बिहान ९ बजेदेखि साँझ ५ बजेसम्म

हामी कहाँ आधुनिक जापानीज मेसिनबाट दाँत सफा गर्ने, नदुखाईकन दाँत निकाल्ने, किराले खाएको, भाँचिएको, खिँएको दाँतमा उपयुक्त स्थायी/अस्थायी सिमेन्ट, सिसा र चाँदी भर्ने, दाँतको खोल(Crown) तथा सुनको खोल बनाउने, बान्जो टेडो, नमिलेको, खीटिएको र छिचोर भएको दाँतलाई तार लगाएर (Ortho) मिलाइने, मुखभित्र घाउ, खटिरा आउने, गिजा सुनिने, रगत आईरहने, मुख गन्हाउने र दन्त हर्षा जस्ता रोगको उपचार गरिनुका साथै दाँत जराबाट(RCT) भर्ने, दाँतको एक्सरे गरिने ।

बेतौनावासीको गुनासो 'हाम्रो आवाज सुन्ने कोही भएनन्'

सिरहा, साउन ६ गते ।

गोलबजार नगरपालिका-१२ स्थित बेतौना पालटोलका बासिन्दा पछिल्लो १० वर्षदेखि विकासको बाटो कुद्दै बसेका छन् । दुईपटक स्थानीय निर्वाचन सम्पन्न भइसकेको भए पनि यहाँका बासिन्दाले अबै विकासको स्वाद चाख्न पाएका छैनन् ।

एक सयभन्दा बढी घरपरिवार रहेका यो बस्तीमा न बाटो मर्मत भएको छ, न खानेपानी, न त अन्य कुनै पूर्वाधार निर्माण नै । वरपरका गाउँमा सडक ढलान, मन्दिर, पाहुनाघर, विद्युतीकरणजस्ता सम्पन्न भइसके पनि पालटोलमा भने अहिलेसम्म विकासका नाममा एक चपेटा माटोसमेत

हालिएको छैन ।

विकासका नाममा राज्यका विभिन्न सरकारी निकाय तथा जनप्रतिनिधिबाट सधैं उपेक्षा गरिएको भन्दै स्थानीय पूर्वशिक्षक शम्भु राउत भन्छन्, "हामी विपक्षी ठहरिएका छौं, त्यसैले जनप्रतिनिधिले नजरअन्दाज गरे । पटकपटक वडाबाट पालिकासम्म गुहार गर्दा पनि हाम्रो आवाज सुन्ने कोही छैन ।"

वस्तीका ७८ वर्षीय सुकदेव राउतको गुनासो उस्तै छ । उनी भन्छन्, "अब त पानी पनि अरुकहाँबाट ल्याएर पिउनुपरेको छ ।" अन्य स्थानीयहरूले पनि वस्तीलाई दलगत राजनीतिले विभाजित गरेर विकासबाट टाढा

राखिएको आरोप लगाएका छन् । यसबारेमा वडाध्यक्ष गणेशकुमार मुखिया भन्छन्, "बजेट अभावका कारण काम ढिलो भएको हो । हामीले पालटोललाई बेवास्ता गरेका होइनौं । सडक ढलानको काम एकैपटक मिलाएर प्रभावकारी बनाउने सोच छ, त्यसैले केही समय लागिरेको हो । विकास गर्न हामी पनि इच्छुक छौं, तर स्रोत साधनले सीमित बनाएको छ ।"

नगरप्रमुख श्यामकुमार श्रेष्ठले पालटोलको अवस्थाबारे जानकारी रहेको भन्दै नगरपालिकाले सम्भव भएसम्म छिट्टै पूर्वाधार विकास गर्ने योजना बनाइरहेको बताए । "हामीलाई पालटोलका समस्या थाहा छ, बजेट र प्राथमिकताको आधारमा पालिकाभित्रका सबै वडामा विकासको सन्तुलन मिलाउने कोसिस गर्दैछौं", उनले भने, "यसपालिको नीति तथा कार्यक्रममा पनि पालटोललाई समेट्ने प्रयास गरिएको छ ।"

तर १० वर्षसम्मको प्रतीक्षा, गुहारी, माग र आश्वासनबीच पनि काम नहुनु अब पालटोलवासीका लागि पीडाभन्दा पनि चिन्ताको विषय बन्न थालेको छ । रासस

काठमाडौं, साउन ६ गते ।

मधेश प्रदेशमा खानेपानी र सिँचाइको समस्या समाधान गर्न विभिन्न चार मन्त्रीबीच छलफल भएको छ ।

वर्षात्का समयमा मधेश प्रदेशका आठ जिल्लामा पानी अत्यन्त कम परेकाले खानेपानी तथा सिँचाइको अभाव भएपछि उक्त समस्या समाधान गर्न सोमबार कृषि तथा पशुपन्छीमन्त्री रामनाथ अधिकारीको पहलमा ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइमन्त्री दीपक खड्का, कानून तथा संसदीय मामिलामन्त्री अजय चौरसिया र खानेपानी तथा सरसफाइमन्त्री प्रदीप यादवबीच छलफल भएको हो ।

ऊर्जा मन्त्रालयमा भएका सो बैठकमा ती चारवटै मन्त्रालयका

सचिवहरूको सहभागिता रहेको थियो । बैठकमा मन्त्री अधिकारीले मधेश प्रदेशमा अत्यन्त कम वर्षा हुँदा रोपाईं हुन नसकेको सन्दर्भमा अध्ययन गर्न टोली परिचालन गरिएको जानकारी दिएका थिए । उनले टोलीले दिएको सुझावका आधारमा मन्त्रालयले थप काम गर्ने बताएका थिए ।

बैठकले मधेशमा खानेपानीको समस्यासमेत रहेको जनाउँदै त्यसको अध्ययन गर्नका लागि चारवटै मन्त्रालयका सहसचिवको प्रतिनिधित्व रहनेगरी एक कार्यदल गठन गरेको छ ।

उक्त कार्यदलले तत्काल समस्या पहिचान गरी शीघ्र समाधानका उपाय खोज्ने जनाइएको छ । छलफलमा जलस्रोत तथा

सिँचाइसचिव सरिता दवाडीले तराईका जम्मा ५० प्रतिशत हाराहारीमा मात्र सिँचाइ सुविधा पुगेको बताए । उनले सिँचाइ र खानेपानीका लागि भूमिगत पानी नै उत्तम उपाय भएको उल्लेख गरे । बैठकमा मन्त्री अधिकारीले किसानका समस्या समाधान गर्न सरकारले उच्च प्राथमिता दिएको हुँदा यसका लागि चारमन्त्रालयका बीचमा थप समन्वय आवश्यक रहेको बताए ।

ऊर्जामन्त्री खड्काले चाँडोभन्दा चाँडो जनतालाई खानेपानी र सिँचाइको सुविधा पुर्याउन सरकार लागिरेको बताउनुहुँदै सबै मन्त्रालयबीच समन्वय गरेर चाँडो काम सम्पन्न गर्न लाग्नुपर्ने बताए । रासस

पानी नपरेपछि किसानलाई रोपो जोगाउन चिन्ता

वीरगञ्ज, साउन ६ गते ।

अकासे पानी नपरेपछि पर्सका दक्षिणी भेगका किसानलाई भर्खरै रोपोको धानवाली जोगाउने चिन्ताले सताएको छ । पर्ससहित मधेश प्रदेशका अधिकांश जिल्लामा पर्याप्त मात्रामा पानी नपरेपछि भर्खरै रोपोको धानखेतमा अहिले धाँजा फाट्न थालेको छ ।

पर्सका किसानले गण्डक नहर, स्यालो ट्युबवेल, पम्पसेट, डिपबोरिङलगायतका सहायताले जेनेतेन धान रोपाईं गरे पनि अहिले रोपिएका धानलाई जोगाउन निकै सकस परिरहेको छ ।

कृषि ज्ञान केन्द्रका प्रमुख रामजीवन

ठाकुरले पर्सामा ८० प्रतिशत धान रोपाईं भए पनि पानी अभावका कारण खेतमा धाँजा फाट्न थालेको जानकारी दिए ।

प्रमुख ठाकुरले भने, "पर्सामा ३९ हजार ७३९ हेक्टरको ८० प्रतिशत अर्थात् ३१ हजार ७८४ हेक्टरमा धान रोपाईं भइसकेको छ । तर बाँकी रहेको २० प्रतिशत रोपाईं भने अकासे पानीकै भरमा रोप्नुपर्ने बाध्यता छ । पानी नपर्दा विशेषगरी २० देखि २५ प्रतिशत धान रोपाईं भइसकेको ठाउँमा पानीको चर्को अभाव भइरहेको गुनासो आइराखेको छ ।"

कृषि ज्ञान केन्द्रले मात्र गत आर्थिक

वर्षमा सिँचाइका लागि साना-ठूला गरेर पाँच सय ५० वटा स्यालो ट्युबवेल सञ्चालनमा ल्याएको बताए । "केही समय अकासे पानी नपरेको खण्डमा यहाँ कलिलो धानको बिरुवालाई जोगाउन पनि समस्या हुने देखिन्छ", उनले भने । पर्सामा सिँचाइका लागि मुख्य आधारका रूपमा गण्डक नहर रहेको छ । तर सो नहरमा पनि अपेक्षाकृत पानी नहुँदा किसानले समस्या भेल्दै आइरहेका छन् ।

छिमेकी मुलुक भारतले गण्डक सिँचाइ तथा जलविद्युत् योजनाको सम्झौताअनुसारको आठ सय ५०

- बाँकी पृष्ठ ३ मा

अतिक्रमणमा परेको जग्गा फिर्ता गरेर वृक्षरोपण

वीरगञ्ज, साउन ६ गते ।

डिभिजन वन कार्यालय पर्साले गादीमाई साभेदारी वनको अतिक्रमणमा परेको जग्गा फिर्ता गरेर वृक्षरोपण गरेको छ । पट्टेवासुगौली वडा नं. २ मा रहेको करिब छ हेक्टर वन क्षेत्र सर्वसाधारणले अतिक्रमण गरेर खेती गर्दै आइरहेका थिए । डिभिजन वन कार्यालय र गादीमाई साभेदारी वनको सक्रियतामा अतिक्रमणमा परेको जग्गा फिर्ता गरेर अहिले विभिन्न पाँच प्रजातिका १० हजार बिरुवा रोपिएको छ ।

डिभिजन वन कार्यालयका डिभिजनल वन अधिकृत मञ्जुर अहमदले स्थानीयसँग समन्वय गरेर अतिक्रमणमा भएको

वनको जग्गालाई तारजालीले घेरवार गरेर वृक्षरोपण गरेको जानकारी दिए । "सर्वसाधारणले साभेदारी वन अतिक्रमण गरेर खेती गर्दै आइरहेका थिए, हामीले यहाँका स्थानीयसँग पटक-पटक छलफल र समन्वय गरेर मात्रै अतिक्रमणमा परेको जग्गा फिर्ता गरेर वृक्षरोपण गरेका हौं", उनले भने ।

सो ठाउँका कृषकले धान, मकैलगायतका विभिन्न खेती गर्दै आइरहेका थिए । सबडिभिजन वन कार्यालय रङ्गपुरका अधिकृत उज्ज्वल यादवले १० हजारभन्दा धेरै प्रजातिका सिमल, मसला ट्री, शिरिष, खमारी, अम्बालगायतका प्रजातिका बिरुवा रोपेको जानकारी दिए । "अहिले साढे आठ रेक्टर क्षेत्रफलमा तारजाली घेरवार गरेर

वन संरक्षणलाई अघि बढाएका छौं", उनले भने ।

शीतपुरमा वृक्षरोपण गर्न समस्या कायमै

सखुवाप्रसौनी गाउँपालिका-१ शीतपुरमा साभेदारी वनको जग्गामा स्थानीयले खेती गरेपछि वन संरक्षणमा केही जटिलता थपिएको छ । सोमवार डिभिजन वन कार्यालयका डिभिजन वन अधिकृत अहमद र सखुवाप्रसौनी गाउँपालिका अध्यक्ष यशवन्त यादवसहितका स्थानीयसँग साभेदारी वन संरक्षणको विषयमा छलफलसमेत भएको थियो ।

विन्दावासिनी कोइलाभार बर्दानहार साभेदारी वनका अध्यक्ष - बाँकी पृष्ठ ३ मा

ट्याङ्करमार्फत खानेपानी वितरण

राजविराज, साउन ६ गते ।

सप्तरीमा खानेपानीको अभाव भएपछि प्रदेश सरकारले दमकल/ट्याङ्करमार्फत खानेपानी वितरण सुरु गरेको छ ।

मधेश प्रदेशका मुख्यमन्त्री सतिशकुमार सिंहको निर्देशनपछि हाल रुपनी गाउँपालिका वडा नं. १ र २ मा खानेपानी वितरण सुरु भइसकेको छ । यसका अतिरिक्त

राजगढ गाउँपालिका, अग्निसाइर कृष्णासवरण गाउँपालिका, विष्णुपुर गाउँपालिका तथा सुरुङ्गा नगरपालिकामा खानेपानी अभाव देखिएका बस्तीमा पनि पानी आपूर्ति विस्तार गर्दै लगेएको मुख्यमन्त्रीका प्रेस सल्लाहकार अबधेशकुमार भाले जानकारी दिए ।

स्थानीय तहहरूको मागका आधारमा प्रमुख जिल्ला अधिकारी

भोला दाहालको समन्वय र नेपाली सेनाको सहयोगमा ट्याङ्करबाट पानी वितरण अभियान सञ्चालन गरिएको हो । यस क्रममा लाग्ने सम्पूर्ण खर्च प्रदेश सरकारले बेहोर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।

खानेपानी आपूर्तिलाई थप प्रभावकारी बनाउन प्रत्येक पालिकामा सम्पर्क व्यक्ति तोकिएको जनाइएको छ । रासस

अत्याधुनिक प्रविधि तथा विशेषज्ञ सेवासहित ३ वर्षे नर्सिङ कलेज भएको महोत्तरीको एकमात्र अस्पताल

- २४ सैं घण्टा इमर्जेन्सी सेवा
- Endoscopy/Diode Laser सेवा
- विभिन्न रोगहरूको विशेषज्ञ डाक्टरहरूद्वारा उत्कृष्ट स्वास्थ्य सेवा
- ICU, NICU, PICU सेवा
- Laproscopy सेवा
- X-Ray, USG, CT Scan सेवा
- क्याबिनको समेत व्यवस्था भएको
- 24/7 Ambulance सेवा

शुभ स्वस्तिक हस्पिटल प्रा.लि.

मेनरोड बर्दिवास, महोत्तरी

044-550255